

predsedn. gospejske družbe v Mariboru. Ana Eichler, predsedn. družbe za cerkv. opravo v Mariboru. Krescencija Pradatsch. Amalija Leština. Tereza Herič. Marija Leština.

Zgoraj stoječi poziv odobravam popolnoma, ga blagoslovim v Gospodu in mu želim najboljši vspah.

J a k o b M a k s i m i l i j a n,
knez in škof Lav.

Cecilijansko društvo je-li za lavantinsko škofijo potrebno?

(Dalje.)

Oglejmo si toraj, kako Cecilijanska društva svoja pravila izvršujejo.

Cecilijanci molijo. Ideja Cecilijancev je resnična in pravična; mi prosimo sv. Cecilijo, našo varuhinjo, naj bi nam pomagala sveto idejo uresničiti. Ako se nas hoče poslužiti kot sredstva, cerkveno glasbo izboljšati, radi se ji ponudimo; ako nas Bog ne mara, bomo dalje molili. Cerkevno petje nam je molitva.

Cecilijanci delajo vsak po svoji zmožnosti in po svojih razmerah. Mi študiramo, pojemo, poslušamo, orgljamo; pišemo članke, brošure in knjige; skladamo pesmice, motete in meše; kjer ljudsko petje obstoji, ga bomo blažili; kjer ga ni, ga bomo ustvarili. Kjer so orgljarske šole, je bomo podpirali, kjer jih ni, je bomo skušali ustanoviti. Kjer je Cecilijanska ideja celo neznaná, bomo začeli pri abecedi; kjer že kaj vejo, bomo začeli drugi tečaj. Pri Slovencih podpiramo slovensko petje, pri Nemcih nemško; v mestih smo gosposki, na kmetih kmečki; pri odraslih smo možje, pri otrocih otroci. To je naše delo. Ali bomo kaj dosegli, to je v božjih rokah. Prekucij mi ne delamo nobenih.

Cecilijanci žrtvujejo za svojo idejo to, kar imajo. Pred vsem svojo voljo, da ne gledamo pri cerkveni glasbi na to, kar nam dopada, ampak kar cerkva želi. Potem svoj talent, kakor smo ga od Boga prejeli. Ker bomo dali vsi odgovor svojega talenta, skušamo si tukaj nekaj z njim zaslužiti. Vidi se nam, da talent darovan za Cecilijno idejo je boljše izpolnjen, kakor zoper Cecilijo. Slednjič žrtvuemo svoje premoženje.

Cecilijanci smo večidel revni, pa tudi evangelijska vdova je darovala svoja dva vinarja. Sv. oče Leo XIII. so darovali za Rimsko Cecilijansko šolo (scuola Gregoriana) letni beneficij 1075 lir; vsi škofje po celem svetu podpirajo gmotno Cecilijansko društva; njih blagi izgled skušamo tudi mi nasledovati. Blagor nam, ako zamoremo kaj Bogu, njegovim službi darovati.

Kaj tedaj nameravajo Cecilijanska društva? Cerkevno glasbo k časti božji vrvnati po cer-

kvenem duhu, kar je pošteno in sveto. Cecilijanska društva so strogo cerkvena in drugega nič.

2. Kakošno je cerkveno petje v Lavantinski škofiji?

a) Oglejmo si može, katerim je izročena skrb cerkvenega petja: Pripoznati nam bode trojno resnico. Prva resnica je, da se v Lav. škofiji nobeden duhovnik ni stalno in redno pečal s cerkveno glasbo. Nasledek temu je, da se je spomin na vez med liturgijo in petjem celo pogubil. Od duhovnega organista bi se namreč smelo pričakovati, da bode razumel, kako živo sta si liturgija in petje v zvezi; pri organistu laiku take liturgične znanosti ni upati.

Druga resnica je, da nam je od l. 1870. zarod za cerkvene organiste izmrl. Stari učitelji pomirajo, novih ni; celih 17 let pa je bilo cerkveno petje le sebi prepuščeno. Koliko se v takem času pozabi, koliko spregleda, koliko opusti!

Tretja resnica je, da so morale premnoge cerkve v raznih nezgodah seči po organistih brez vsake izobraženosti. Kaj se zamore od njih tirjati? Osebe tedaj, katerim je petje cerkveno izročeno, niso pri najboljši volji v stanu, zadostovati zahtevam pravilnega petja, ako so zahteve tudi celo skromne. Kdo naj tukaj pomaga? Eden posamezni ne more nič opraviti, pač pa bi bilo pomoči upati od celega društva. Cecilijansko društvo ima namen sedanje organiste in učitelje dalje izobraževati, dotične dijake podpirati, naš sprideni glasbeni okus blažiti. Treba nam je vsem študirati in poslušati. Društvo nam bode prirejalo pravilne pevske predstave počenski od navadne ljudske pesni do svetega korala; nam bode razpravljalo načela cerkvenega petja; bode organistom nasvetovalo in izposojevalo dobre knjige in muzikalije; bode tudi gmotno podpiralo pridne organiste. Eden tega ne more.

b) Kakošne imamo pevske zavode? Resnica je, da v celi škofiji nima ne ena farna cerkva redne šole za cerkveno petje. Da se nekaj žensk vsede pri organistu za mizo ter posluša, kako on pesem igra, potem pa jo skuša posnemati, to še ni šola. Ali pa, če organist v cerkvi med službo božjo eno zapoje sam, potem ga pa podpirajo ljudje, kakor vejo in znajo, to gotovo še ni šola. Kakor se morajo pri vsaki drugi šoli elementi učiti, tako tudi pri petju. Ne vstrašimo se pevskih šol, da bi bile preučene in pretežke! Glej naše otroke, koliko se naučijo v 3 letih: pisati, brati, vezljati, gosti, risati; pogledj korporala, koliko ti napravi iz rekrutov v 8 tje d n i h; pojdi k rokodelcu, kako ti dečko zna rabiti orodje v 2 mesecih; poslušaj vojaškega godca, kake glasove ti zna pihati; pojdi k šolskim razstavam, kako umetne